

Секція 3 | ТЕХНОЛОГІЯ ТВАРИННИЦТВА ТА ВОДНІ БІОРЕСУРСИ

СУЧАСНА ПОЛІТИКА РОЗВИТКУ АКВАКУЛЬТУРИ В КРАЇНАХ ЄВРОСОЮЗУ

І.В. Гноєвий

Державний біотехнологічний університет, Харків, Україна
д.с.-г.н., професор кафедри біотехнології, молекулярної біології та водних біоресурсів,
hgzva1810.1965@gmail.com

Вступ. В країнах Євросоюзу (ЄС) аквакультура – високорозвинена галузь господарства з виробництва високоякісних продуктів харчування. Виробництво аквакультури визнано Європейською продовольчою угодою як джерело високоцінного «низьковуглецевого» білка.

Мета досліджень. Моніторинг матеріалів країн ЄС з питань політики розвитку аквакультури на період до 2030 року.

Методика досліджень: Аналіз і узагальнення наукових матеріалів.

Результати досліджень та їх інтерпретація

Виробництво продукції аквакультури в країнах ЄС підлягає ліцензуванню та процедурам моніторингу, і має відповідати суворим вимогам законодавства ЄС, для гарантії, що воно не завдає шкоди здоров'ю людей і тварин, виробництво безпечно для навколишнього середовища. Найважливіші аспекти з точки зору екологічної стійкості аквакультури ЄС стосуються: оцінка, моніторинг та обмеження впливу підприємств з аквакультури на навколишнє середовище (наприклад, незаконний викид органічної речовини з аквакультурних підприємств у річки, озера, водосховища, інші природні водойми), використання нових чужорідних або локально відсутніх видів у професійній діяльності рибопідприємств, добір кормових інгредієнтів для хижих риб (як альтернатива місцевій дрібній рибі), моніторинг хвороб та використання ветеринарних препаратів та інших речовин за умов відсутності будь-якого впливу на навколишнє середовище. Іншим вагомим аспектом є вирощування гідробіонтів в ідеальних комфортних умовах в об'єктах з аквакультури.

ЄС визнає потенціал сектору аквакультури, що дозволить забезпечити свої продовольчі позиції на світовому ринку. Головною метою такої політики є створення циркуляційної економіки, що дозволить створити тисячі робочих місць у Європі.

Інструментом заохочення виробників рибопродукції є створення стійкої аквакультури через дослідницькі ініціативи. Вектором цієї політики є Стратегія блакитного розвитку (2012), а також Інтегрована морська політика в досягнення цілей Стратегії «Європа 2030» щодо розумного, сталого та інклюзивного зростання сектору аквакультури. Ця ініціатива включає додаткову супутню діяльність, беремо до уваги роботу Європейського фонду морського та рибного господарства (EMFF).

Нові стратегічні керівні принципи для більш стійкої та конкурентоспроможної аквакультури ЄС (2021–2030): спільне бачення для країн ЄС, сектору аквакультури та інших зацікавлених сторін щодо підтримки переходу до «зеленого» середовища (тобто незабрудненого).

Нещодавно Європейська комісія прийняла нові стратегічні вказівки на період 2021–2030 рр., тому країни ЄС переглянули свої внутрішні стратегії та плани розвитку [1]. Комісія надає спільне бачення для країн ЄС, сектору аквакультури та інших зацікавлених сторін щодо розвитку сектора таким чином, щоб робити прямий внесок у Європейську зелену угоду, маємо на увазі стратегію «Від ферми до столу». Таким чином, сектор аквакультури працює у напрямку переходу до блакитної біоекономіки, сприяючи дослідженням та

інноваціям, системам прецизійної аквакультури, органічній аквакультурі, а також концепціям виробництва, що починаються від монокультури.

Рекомендації ЄС були розроблені, щоб допомогти створити такий сектор аквакультури, який є конкурентоспроможним і стійким; забезпечує стабільне і достатнє постачання дієтичної їжі до кожного громадянина; зменшує залежність ЄС від імпорту морепродуктів; створює економічні можливості та робочі місця, а також стає глобальним орієнтиром сталого розвитку. Вони також повинні допомогти споживачам ЄС зробити свідомий вибір стійких продуктів аквакультури та забезпечити рівні умови для продуктів аквакультури, що продаються в ЄС.

Майбутнє аквакультури – контрольоване виробництво продукції рибництва з найменшим впливом на навколишнє середовище, який слід вважати як один з ключових напрямів високотехнологічної екологічної економіки. Наприклад, зниження викиду вуглецю, отримання продукції, що містить усі поживні речовини, безвідходність, тощо). Для контролю якості продукції харчових господарств, у тому числі з аквакультури, в країнах ЄС запущені Проекти IMPAQT, AquaIMPACT, ASTRAL та FishIENC. Довіра споживачів до продуктів аквакультури залежить від численних біохімічних і екологічних параметрів. Існує багато факторів, які впливають на їх споживання. Безпека харчових продуктів, якість харчових продуктів, вплив на здоров'я гідробіонтів або стійкість до хвороб – це аспекти, безпосередньо пов'язані з підвищенням обізнаності, і всі вони цілісно розглядаються в проектах IMPAQT.

Проведена робота із зниження стресів гідробіонтів у багатотрофічних системах як сталі рішення для галузі аквакультури, підкреслюючи її постійну циклічність у роботі. Це було зроблено шляхом участі представників господарств з аквакультури у чисельних форумах, симпозіумах, консультаціях шляхом постійного удосконалення методичних настанов. Така робота визнана корисною діяльністю, оскільки використання такого підходу дало змогу підвищити ефективність сектору аквакультури в країнах ЄС.

Висновок. Внутрішня політика країн ЄС спрямована на регулювання діяльності господарств з аквакультури, оцінки їх потенціалу як сталої системи з майже нульовими відходами та викидами у зовнішнє середовище, прийняття ефективних рішень для планування і впровадження інновацій в механізми управління, виробництва та обміну отриманими даними у сектору аквакультури в країнах ЄС.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Kovtun T., Kovtun D. // Bulletin of the National Technical University. 2022. 2(6): 45-52.